

Kompetansekartlegging etter prosjekt «Kompetansehevende tiltak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt på Fosen» i deltakerkommuner.

I februar 2017 ble det gjennomført kompetansekartlegging hos helsearbeidere i prosjektets deltakerkommuner. Dette for å kunne evaluere prosjektets måloppnåelse ved å sammenligne resultater av kompetansekartlegging i 2017 med evalueringsgrunnlag og kompetansekartlegging før prosjektstart i 2014.

Det ble brukt samme spørreundersøkelsesskjema som i 2014. Spørreundersøkelsen hadde to deler:

- **Objektiv data** ga informasjon om ansattes hjemkommune, arbeidsenhet, utdanningsnivå og deltakelse i kursvirksomhet.
- **Subjektiv data** ga informasjon om ansattes egen mening om sin kunnskap om en pasient i livets slutfase og deres interesse for egenutvikling samt behov for faglig påfyll.

Ansatte ble forespurt om å svare på 12 spørsmål og evaluere sin kunnskap innen 3 hovedområder:

- Gruppe 1: Symptomlindring (spørsmålene 1 – 4)
- Gruppe 2: Omsorg og pleie (spørsmålene 5 – 8)
- Gruppe 3: Kommunikasjon (spørsmålene 9 – 12)

(se vedlagt kompetansekartleggingsskjema)

For hvert av spørsmålene måtte deltagerne velge mellom følgende svaralternativene:

«God», «Tilstrekkelig», «Behov for mer kunnskap» eller «Liten».

Under bearbeidelsen av svarene ble svarene samlet i to grupper:

- **Gruppe 1:** Ikke noe behov for faglig påfyll (svarene: «God» og «Tilstrekkelig»)
- **Gruppe 2:** Behov for kompetanseøkning (svarene: «Behov for mer kunnskap» og «Liten»)

Det ble utarbeidet en grafisk framstilling av besvarelsene for alle kommunene samlet og for hver enkelt kommune basert på hvert enkelt spørsmål. I framstillingen vises det resultater av spørreundersøkelse i 2014 sammen med resultater fra 2017 for å se eventuelle endringer.

Også i 2017 var det ønskelig med minst 70 % besvarelse for å kunne gi et realistisk datagrunnlag.

Det var oppnådd 72% besvarelse i Bjugn, 74% i Ørland, 92% i Rissa, 89% i Leksvik, 70% i Åfjord og 76% i Roan. Til sammen 390 personer eller 75 % svarte spørreundersøkelsen i 2017. I 2014 var tallet 386 eller 74%.

Resultater til spørreundersøkelse

Svarene i spørreundersøkelsen er ansattes subjektive evalueringer av deres eget kunnskapsnivå i fagområdet og ønsket om mer faglig påfyll.

Vurderingene kan være påvirket av «menneskelige variabler» som for eks. ansattes arbeidserfaring, utdanningsnivå, alder, personlighet, om svarene ble skrevet alene eller i gruppen, om det var nok tid for å svare og om arbeidstakere var slitne eller ikke.

I tillegg fant vi ut etter gjennomføring av spørreundersøkelse i 2017 at ansatte fikk litt forskjellig informasjon om spørreundersøkelse som påvirket svarene i betydelig grad. Roan og Åfjord kommuner ble ferdig med kompetansekartlegging tidligere enn andre kommuner. Spørreundersøkelsen var diskutert i felleskap og ansatte mente at det alltid er behov for mer kunnskap. Kurs i grunnleggende lindrende behandling vekket ansattes interesse i fagfeltet og ansatte svarte at de ønsket å lære mer. Men etter at svarene ble analysert vises det på den grafiske fremstillingen at ansatte i Roan og delvis i Åfjord har større behov for kunnskap i enkelte områder etter gjennomføring av kompetansehevede tiltak enn før.

Ressurspersoner i andre kommuner fikk det påpekt at de burde forklare ansatte bedre formålet med spørreundersøkelse. Ved besvarelse ble ansatte bedt om å vurdere om kurset hadde gitt dem kunnskap som de kunne bruke i arbeidet sitt samt evaluere sin egen kompetanse i lindrende behandling før og etter kursing.

En slik feil ved gjennomføring av spørreundersøkelse er grunnet av prosjektlederens uerfarenhet i forskningsprosesser og kunne føre til store feil hvis vi jobbet med et forskningsprosjekt. I vårt tilfelle brukte vi spørreundersøkelsen for å evaluere effekten av gjennomførte kompetansehevende tiltak i kommunene. Når vi fikk noe skuffende resultater fra Roan og Åfjord, tok vi det opp med ressurspersoner og ledere og fant forklaring til de resultatene vi fikk.

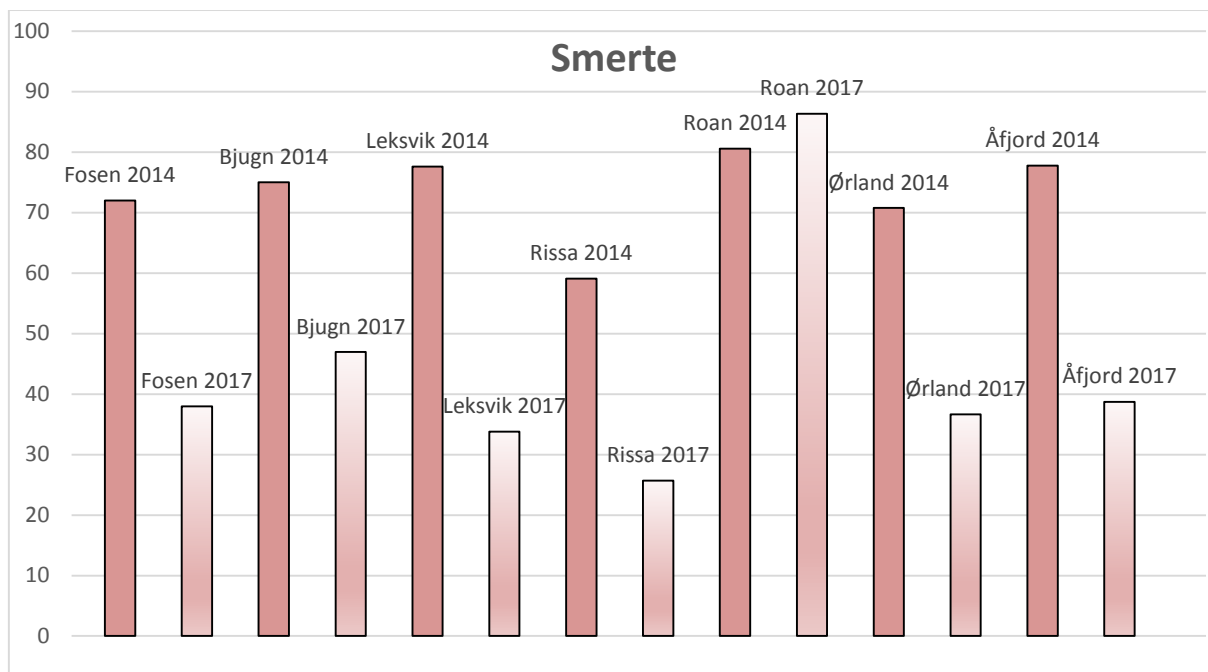
På de følgende 12 grafiske framstillinger vises det behovet for kompetanseøkning innen hvert enkelt fagområde før prosjektstart i 2014 og etter gjennomførte tiltak (kurs i grunnleggende lindrende behandling) i 2017.

Eksempel:

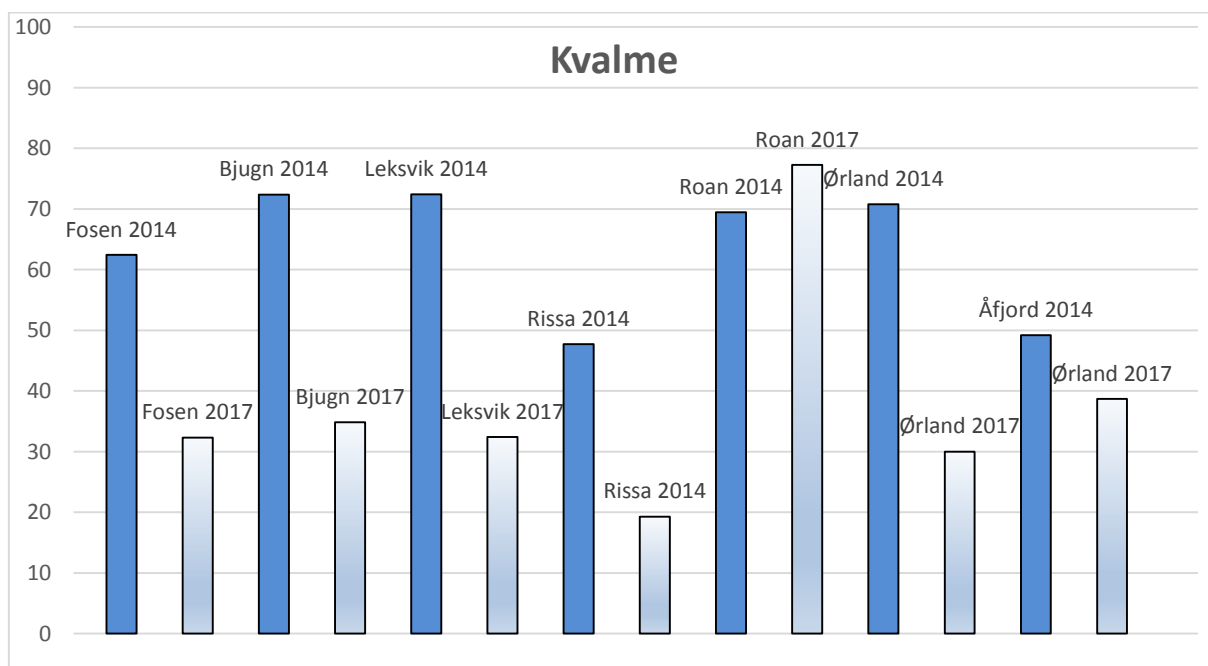
På Bilde 1 kan vi se at 72 % av alle ansatte (gjennomsnittlig på hele Fosen) svarte at de trengte mer kunnskap om smerter og smertelindring i 2014. I 2017 mente bare 38 % at de trengte mer kunnskap om dette. Grafikken viser bedring på 34 %.

For Leksvik viser grafikken bedring på 44 %. Samtidig vises det at 81 % av ansatte i Roan trengte mer kunnskap om smerte i 2014 og 86 % i 2017. 4 % trengte mer kunnskap etter gjennomførte tiltak enn før.

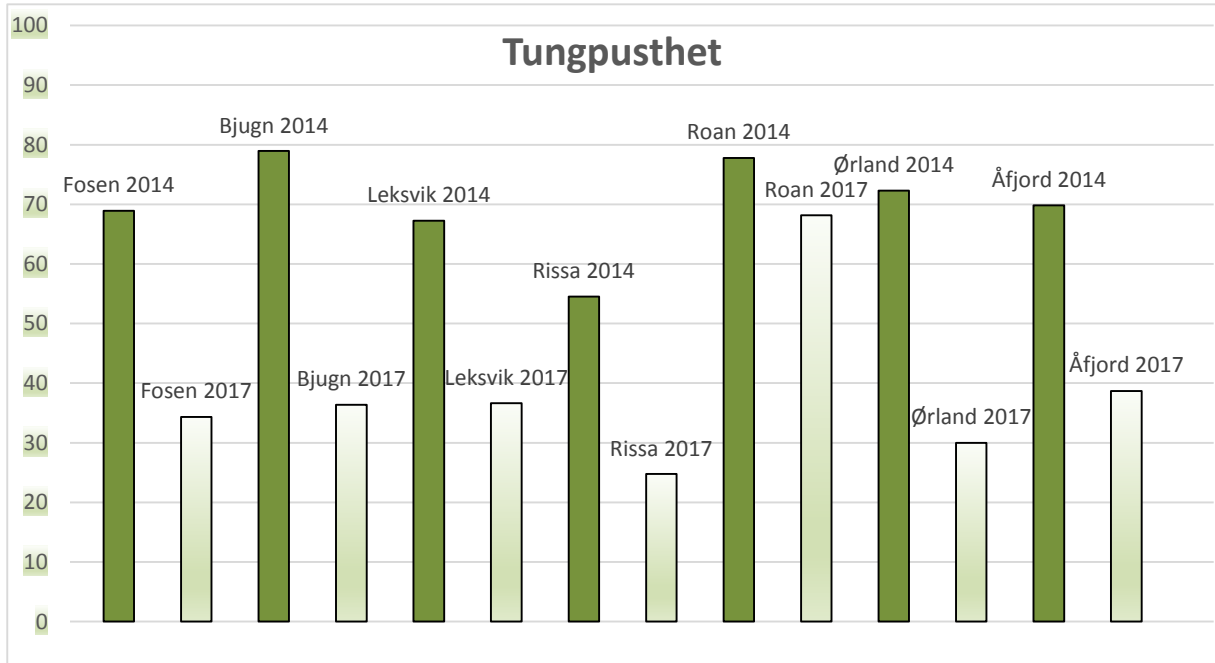
Bilde 1

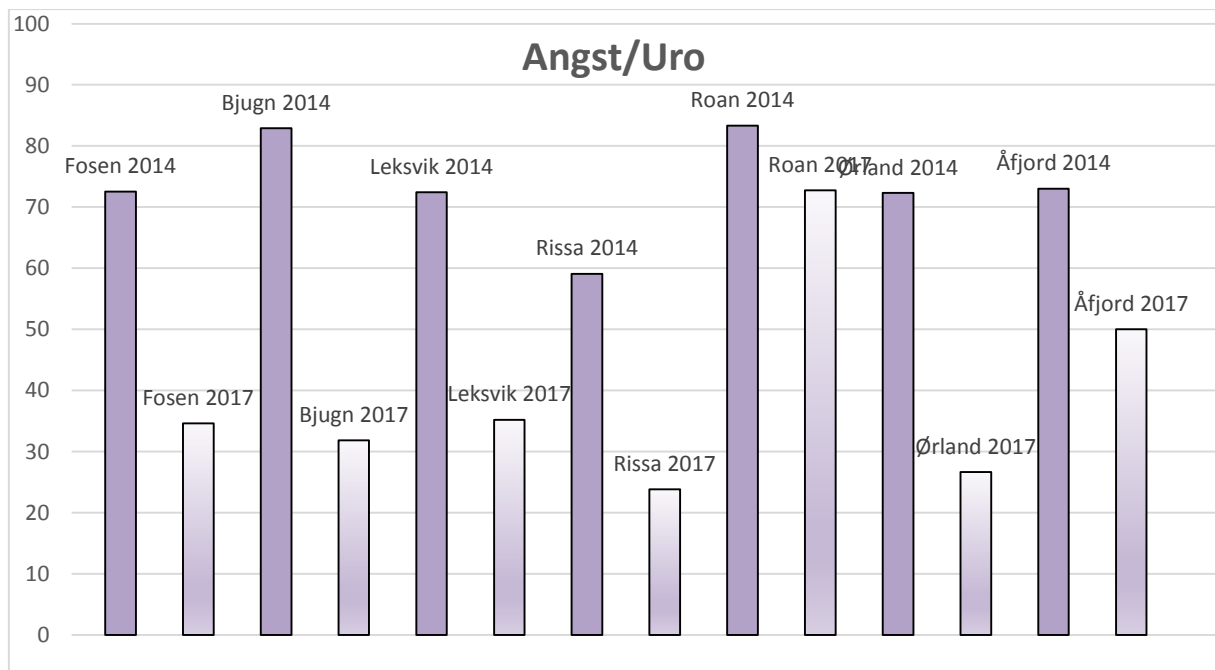
Bilde 2

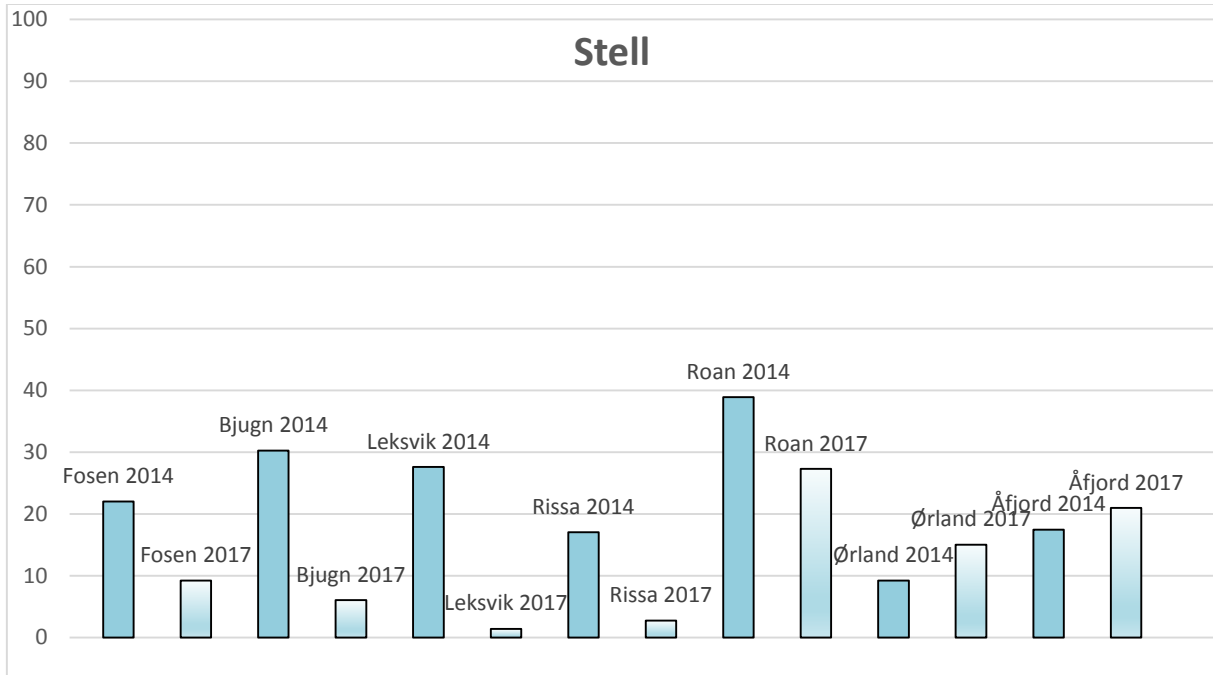
Bilde 3

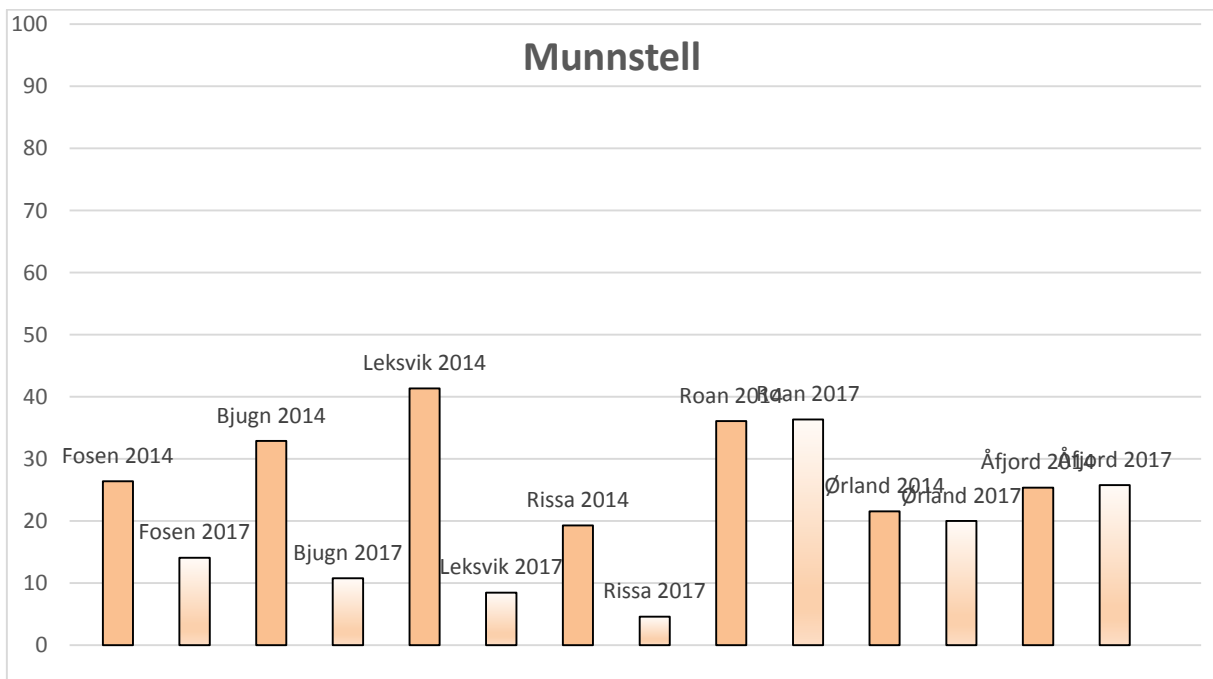
Bilde 4

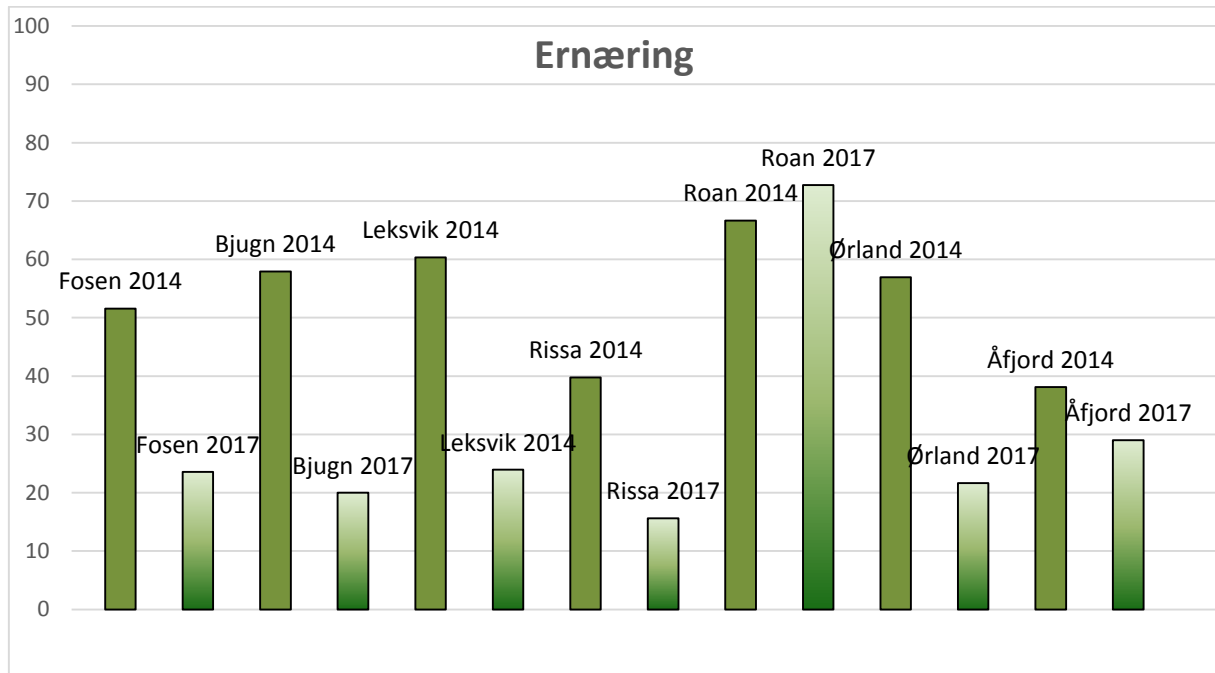
Bilde 5

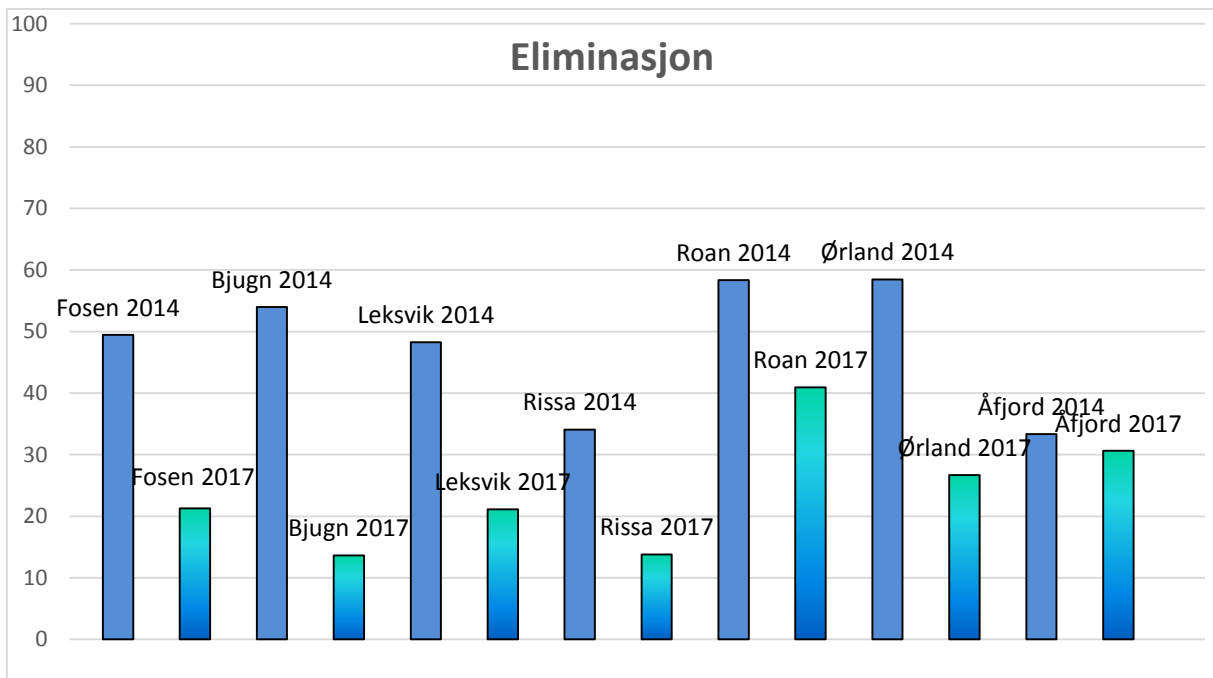
Bilde 6

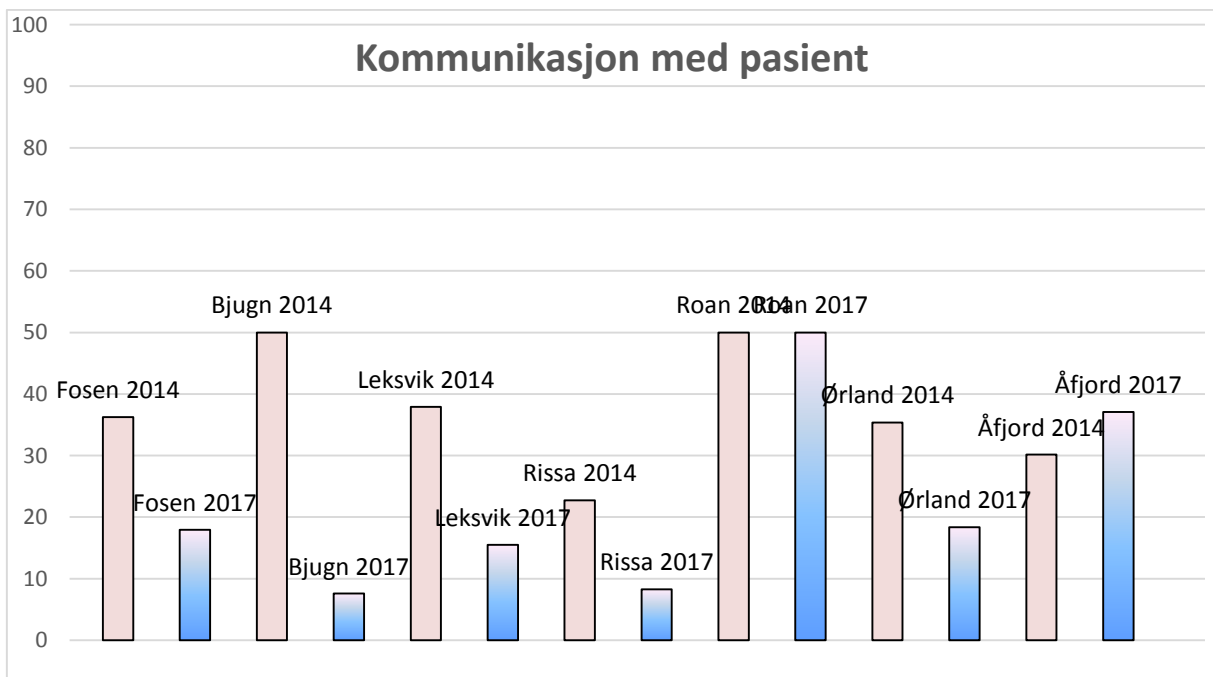
Bilde 7

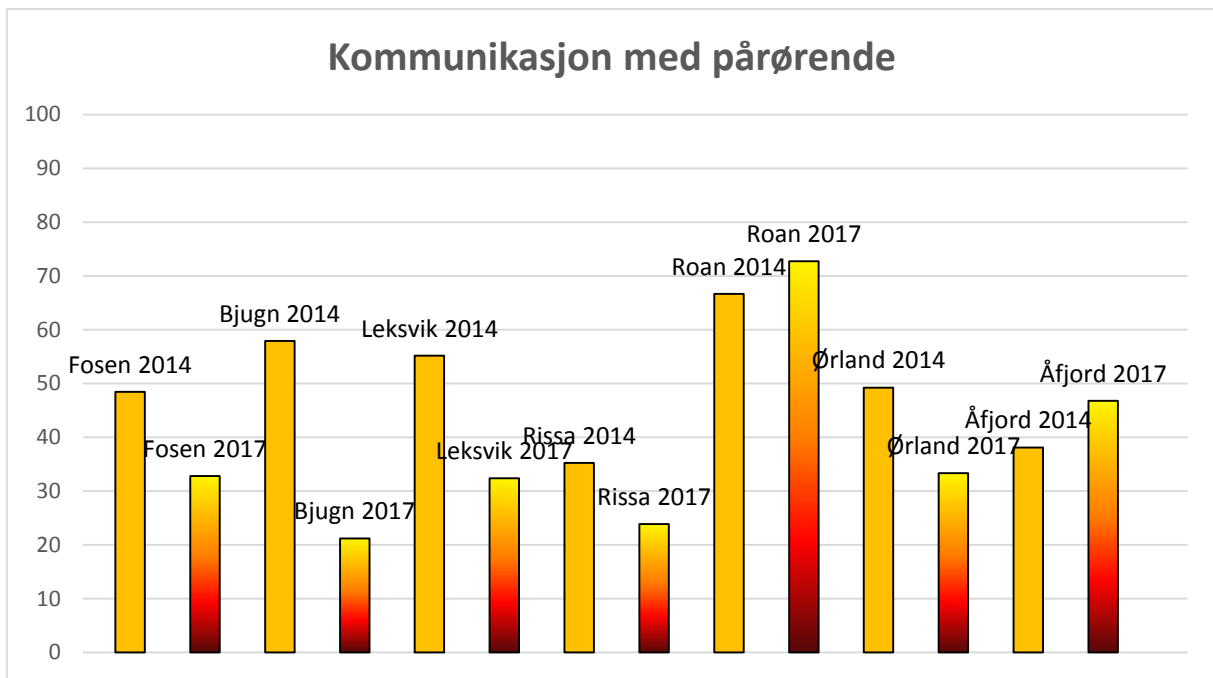
Bilde 8

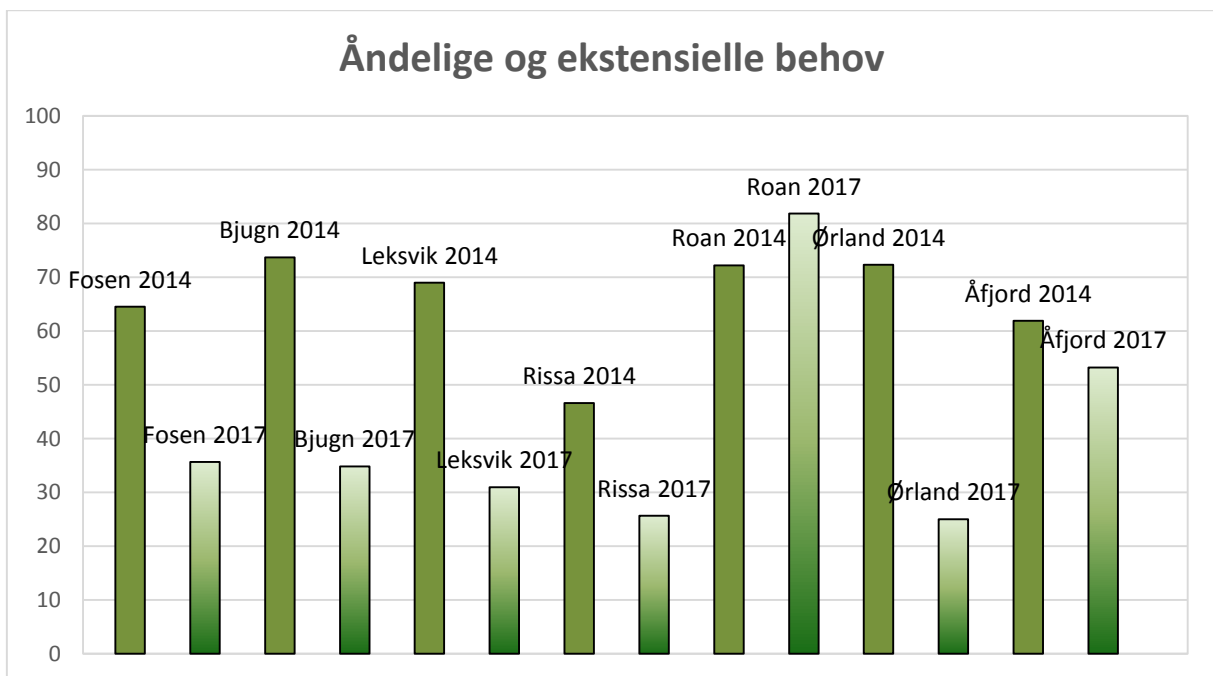
Bilde 9

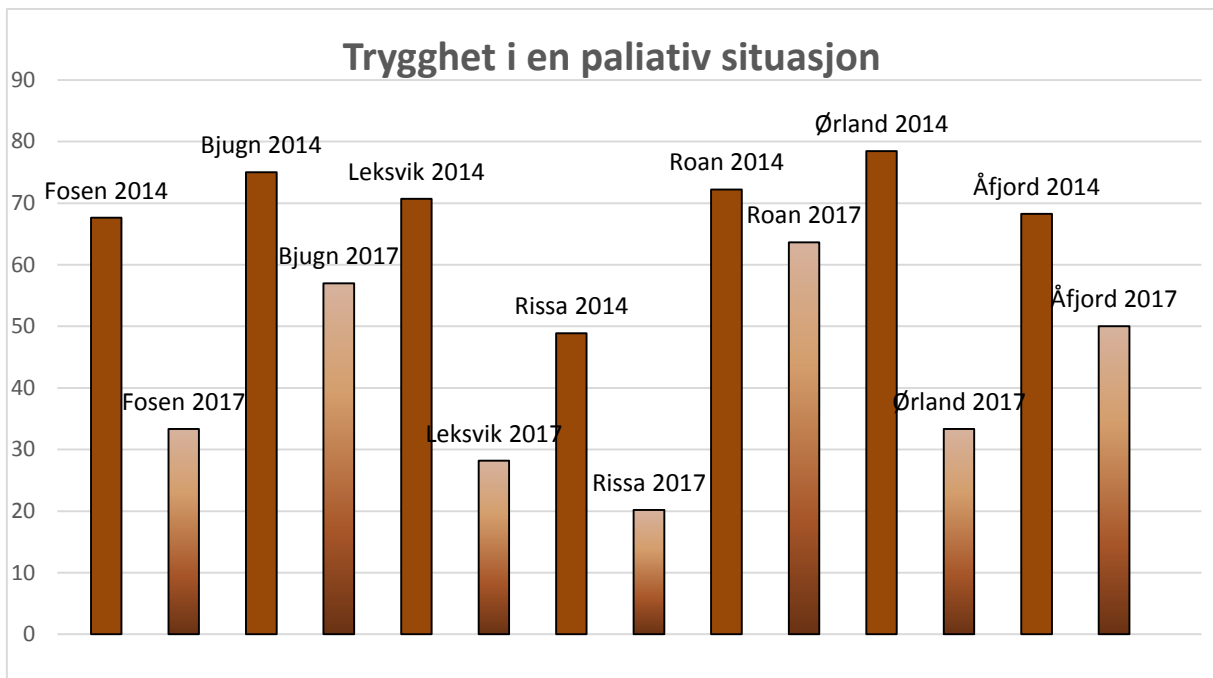
Bilde 10

Bilde 11

Bilde 12

På tross av utfordringer med gjennomføring av spørreundersøkelsen gir resultatene likevel en ganske god oversikt over kompetansestatusen innen lindrende behandling i kommunene og beskriver hvor stort er behov for flere kompetansehevende tiltak.

Vi mener at prosjektet har oppnådd målet også når ansatte melder økt behov for kompetanse i enkelte områder fordi et av målene av prosjektet var å vekke ansattes interesse, lærevilje og bevissthet i arbeid med døende pasienter og deres pårørende. Prosjektgruppen har lært mye av å gjennomføre kompetansehevende tiltak, men også av å evaluere sitt eget arbeid med prosjektoppgaver.